

VECKOBLADET

Nr 29 webbform

091002

Möte om Iran

Soudabeh Ardavan, politisk fånge, konstnär och författare, berättar om sina åtta år som politisk fånge i Iran, om sin konst och om situationen för kvinnor i Iran idag. (Språk: svenska)
Lördagen 17 oktober 2009 Kl 14.00

Lokal: Socialdemokraternas expedition, Kattesund 6C i Lund

Samarr: Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, ABF Burlöv-Lundabygden, Vänsteralliansen för Irans arbetare.

Kort om Soudabeh Ardavan

Soudabeh Ardavan föddes i staden Tabriz i nordvästra Iran. Hon studerade till arkitekt och designer när hon 23 år gammal fängslades för sina politiska aktiviteter. Hon fick tillbringa åtta år i det beryktade Evin-fängelset. Under tiden målade hon hundratals fängelsescener och porträtt i miniatyrformat som hon smugglade ut med hjälp av dem som kom för att besöka sina anhöriga i fängelset. Hon bor numera i Stockholm och är snart färdigutbildad socionom.

Författarsamtal i Lund: "Vems islam?"

Mohammad Fazlhashemi samtalar med Jan Hjärpe om sin bok med samma titel.

Mohammad Fazlhashemi är professor vid Institutionen för idé- och samhällsstudier vid Umeå universitet och Sveriges främsta kännare av muslimsk idéhistoria. I "Vems islam" visar han hur olika islam sett ut genom historien, beroende på vem som tolkat den, men framförallt ger han en mångfacetterad bild av religionen idag.

Lördagen 3 oktober kl. 15-17, Västerkyrkan, Lund

Arrangörer: Västerkyrkan, Studentprästerna, Afghanistansolidaritet, Institutet för Kontextuell Teologi och Studieförbundet Bilda

---

Kulturtips

Lisa Ekdahl live

På Babel lördag 3 oktober. [Läs mer](#)

Esperanza! - Unga Danskompaniet

Lördag 3 oktober kl 18 på Lunds Stadsteater. [Läs mer](#)

Möss & Människor

De vackraste och klokaste planer. Både av möss och människor. Går ofta till spillo...

Premiär 3 oktober på Moomsteatern. [Läs mer](#)

Claes Janson - The best of Ray Charles

På Palladium 4 oktober kl 18.00. [Läs mer](#)

Schackspelaren – Riksteatern

på Lunds Stadsteater 6 oktober kl 19.30. [Läs mer](#)

Touch of Africa

Tisdagen den 6 okt kl 19.00 i Caroli kyrka. [Läs mer](#)

Oskar Schönning

Tisdag 6 okt kl 19.30 på Victoriateatern. [Läs mer](#)

Jävla Finnar – Riksteatern

På Bredgatan 3 i Lund 7 oktober kl 19. [Läs mer](#)

Hela kulturcentralens [program](#)

DV:s studiecirkel om Palestina - start den 18 okt

Demokratisk Vänsters studiecirkel om Palestina, som kommer att ledas av Bertil Egerö, startar den 18 oktober kl. 15.00 på DV:s partilokal på Magle Lilla Kyrkogata 2. Fem träffar är hittills bestämda, samtliga förlagda till söndagseftermiddagar med början kl. 15.00 och sluttid senast kl. 17.30. Cirkeln träffas var 3 eller var 4:e vecka med den sista träffen inplanerad den 28 februari 2010.

Litteraturtips:

Susan Nathran, *Ett annat Israel* (pocket 2007)

Robert Fisk, *Det stora kriget för mänskligheten: kampen om Mellanöstern (The great war for civilisation)*, Norstedts 2007 (finns i engelsk pocket, kan lånas inbunden på UB och på stadsbiblioteken på båda språken.)

Per Gahrtons allomfattande verk, *Palestinas frihetskamp* (2008, ännu ej i pocket)

Palestinagruppernas tidning *Palestina Nu*

Donald Boström redaktör, *Inshallah, Konflikten mellan Israel och Palestina*, Ordfront 2001, pocketversionen har fyra nya texter.

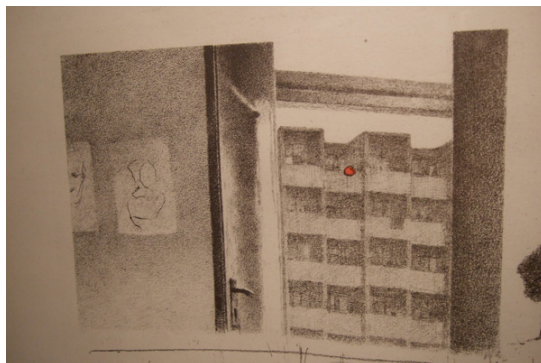
Mahmūd Darwīsh, *Tillstånd av belägring*, 2005

Ilan Pappé, *Den etniska rensningen av Palestina*, Karneval 2007

En del av cirkeldeltagarna planerar att efter cirkelns avslutande göra en studieresa till Palestina, men deltagande i resan är självklart ingen förutsättning för att delta i studiecirkeln. Den som är intresserad av att delta i studiecirkeln och/eller vill veta mera kan kontakta DV.

350 såg Demokratisk Vänsters Billgrenutställning

Demokratisk Vänsters utställning på Kulturnatten av ett tjugotal tidiga verk av Ola Billgren drog över 350 besökande. Förutom grafik visades affischer och kopior på framsidor från 70-talets Greklandsbulletinen, där Ola Billgren medverkade. Billgren bodde en tid på Klostergården i Lund. Någon Billgrenutställning har det inte varit i Lund sedan 80-talet.

Ola Billgren, detalj ur grafiskt blad

Ola Billgren: Från Greklandsbulletinen

Kulturellt utanförskap

Hur kan det komma sej att främlingsfientligheten blivit så framgångsrik i Danmark? Lena Sundström gav en del av svaret i boken och teveprogrammet "Världens lyckligaste folk". Allt sedan de borgerliga partierna bildade regering under Fogh Rasmussens ledning och med Dansk Folkeparti som inflytelserikt stödparti 2001, har gränsen för hur långt man kan gå ifråga om främlingsfientlighet flyttats fram steg för steg. Därigenom har det varit möjligt att flytta anständighetsgränsen mycket längre än vad som kunnat göras i ett enda steg.

Men vad var det som hände i valet 2001? Rune Lykkeberg menar i boken "Kampen om sandhederne" från 2008, som återuppmärksammades i OBS kulturkvarten i veckan, att valet inte främst handlade om invandringsfrågor utan om en kulturklyfta mellan en vänsterinriktad kulturelit och människor som vände sej mot denna elits värderingar. Oavsett hur starkt etablerade som vänstervärderingar faktiskt var inom den danska kultureliten, så var det inte eliten som vann kampen om sanningen utan den medelmåttiga högern, som sedan dess haft problemformuleringsprivilegiet när det gäller invandringsfrågor och kultur i Danmark. Om Kd-ledaren Göran Hägglund kommer att ha samma framgång med sin kampanj är väl

knappast givet, men han tänker tydligen försöka.

Ett exempel på omsvängningen i dansk politik är fastställandet av en dansk kulturell kanon, ett projekt som visar hur kulturfrågor och invandringsfrågor kan hänga ihop. Med en kulturell kanon förs kulturen bort från ett naturligt internationellt sammanhang och in i en nationell ram, och får en nationellt bestämd uppgift att avgränsa det danska.

Om det var så i Danmark som Lykkeberg framställer det, att det fanns åtskilliga människor som kände sej satta på plats av en kulturell elit med kulturradikala värderingar, på liknande sätt som i gamla tider när finkultur var en klassmarkör, så är naturligtvis detta en smart lösning: Man ifrågasätter inte det kulturella trycket uppifrån, men ersätter ett kulturradikalt och kulturellt avancerat innehåll med en kultur som är nationellt definierad. Kulturens roll finns kvar som ett medel att hävda sin överlägsenhet, men med den skillnaden att det nu är människor med dansk bakgrund som sätter nyinflyttade på plats!

Lars-Åke Henningson

Värdet av olikhet

På väg hem från bokmässan – detta litteraturens Kivik - funderar jag på värdet av att olikheter möts. Mitt deltagande berodde på att jag medverkat i en antologi ("Framtiden är inte som förr") om teknikens och industrins betydelse från olika synvinklar. Det var djärvt och väl inte helt självklart att Teknikföretagen skulle anlita vare sig Göran Greider, Lasse Berg, Linda Skugge eller undertecknad tillsammans med kanske mer givna namn som Marie Rådbo, Maria Rankka och redaktören för det hela; Anders Johnson. (Reklamen kanske kan tillåtas då boken inte är utgiven i vinstsyfte!)

Min erfarenhet är att det är i isolering, självvald eller påtvingad, som idéutvecklingen sinar. Träffar man bara likasinnade blir det visserligen bekvämt och man kan både ömsesidigt bekräfta varandra och måla upp fiendebilder i lugn och ro.

Men när man utsätter sig för möten med andra så kan man ibland så ett frö hos någon annan, men tar självklart också risken att själv få lära sig något nytt. Men även på ett samhällsligt plan är det positivt att hela tiden utsätta det man "försanthåller" för påverkan.

Jag tror det bokstavligen är samhällsfarligt om vi får en ökande tendens att var och en låser sig i sin mentala bunker. Ett samhälle behöver samtal – inte särtal.

Både den samhällsliga och den personliga idé- och tankeutvecklingen mår bra av möten, diskussioner och tankeutbyten mellan företrädare för olika tänkesätt och intressen.

Det kan låta banalt, men bara insikten om att den som tycker annorlunda i en viktig fråga inte nödvändigtvis är en ond människa som bör nedkämpas till varje pris, den är inte helt självklar i den värld vi lever i. Inte heller är det lika lätt att idiotförklara meningsmotståndare när man faktiskt fått höra hur de tänker och resonerar och fått en personlig kontakt med bäraren av en åsikt.

Tänk om politiken – och media - emellanåt kunde släppa konfliktperspektivet där ganska små åsiktsskillnader blåses upp till det orimliga, kanske för att dölja just det faktum att de är så små. Istället kunde det vara värdefullt att ta fram de reella intressekonflikterna, men med bibehållen respekt för den som av olika skäl drar helt andra slutsatser. Och den respekten är lättare att bygga upp om vi möter varandra; i skolan, föreningarna, arbetslivet – och i antologierna!

"För läsaren är en god bok den billigaste hobbyn - för författaren, den dyraste."

Gabriel Laub

Krönika av *Stig Henriksson*, Fagersta i VLT 29 september

Borgarna och Borgareparken

Representant för Byggkapitalet ringer borgerlig stadsbyggnadspolitiker

Byggkapitalet: Tjena, det är jag som är på tråden!! Läget?

Borgerlig stadsbyggnadspolitiker: Tackar som frågar, finfint! Tack för senast förresten, det var en verklig...

– Du, ursäkta, jag har lite brådis så jag måste gå rakt på sak – vi i Byggkapitalet har en strålande idé om ett byggprojekt...

– Idel öra, idel öra!

– Jo, du vet, vid Norra Fäladens köpcentrum, öster om centrat och parkeringen – vi tycker det skulle vara ett utmärkt läge för tre punkthus. Seniorboende – välbärgade 55plussare som sålt sina villor, alltså.

– Jamen, det är ju kommunens park där...

– Ja, just därför – vi bygger bara i superattraktiva lägen.

– ...åsså har vi nyss rustat upp i parken, vi har byggt grillplats och...

– Ja, det är klart – inte vill vi bygga i vilken skräppark som helst...

– Men det kommer att bli bråk, oppositionen kommer att gnälla, folk på Fäladen kommer att tjuta i högan sky, skolan som får lämna mark ifrån sig ställer till med ett jämrans jämmer, de rastplatsberövade hundarna kommer att ge skall...

– Betänk, bror, att detta är ett toppenläge, kapitalet kommer att förränta sig så det skriker om det ...och ni vid makten – nåja, den *så kallade* politiskamakten – får ett antal tjusiga lägenheter att gaska upp er anorektiska byggstatistik med.

– OK, då. Släng in en begäran om detaljplan så får vi se...

– Nja, jag tänkte att det kan väl du göra...

– *Jag?! Jag kan väl för höge farao inte...*

– Nej, jag menar förstås inte dej personligen, även om det skulle innebära lite rakare rör, jag menar förstås kommunen ...det ser trots allt bättre ut så

– Men om vi lämnar in begäran om detaljplan verkar det ju som om *vi* skulle vilja bygga för övre medelklassen på bästa parkmark.

– Ja, just det...

– Fast lite bättre byggstatistik skulle förstås va' smaskens ...så kör till! Vi kan i början mjäka oss och säga att vi bara vill *pröva* idén i program för detaljplan, att vi inte alls har bestämt oss. För att på vanligt sätt vänja opinionen i vid tanken. Sen när programmet för detaljplanen väl är klart så kan vi enligt gängse mall säga att nu är processen igång och nu är det för sent för oppositionen och andra som protesterar att komma dragande med sin dvärgalåt...

– Bra, bra – då säger vi så. Och när jag ändå har dej på tråden... Vi har upptäckt ett annat ypperligt läge för svindyra bostadsrätter öster och sydöst om badhuset – vi tänkte oss en samling av punkthus på 8 våningar med den där fontänen i mitten och ett par våningar lägre bebyggelse runt den där skitiga dammen...

– Nej, stopp och belägg - nu går du för långt! Vi får åtminstone vänta med det till dess Stadsparkens 100-årsjubileum år 2011 är överstökad...

Slut!

Så gick det nog inte till

Så här gick det sannolikt (inte) till när borgarna bestämde sig för att begära program för detaljplan för Seniorgården AB. Företaget, som är en del av JM-koncernen, vill bygga tre punkthus med bostadsrätter för personer över 55 år i Borgareparken. Fast man kan lätt frestas att tro att det är på ungefär det här sättet ärendet initierats.

Borgerliga krumbukter

För faktum är att någon eller några borgerliga politiker sett till att förslaget om att begära

detaljplan för att ställa en stor del av Borgareparken till Seniorgårdens förfogande kom upp på Tekniska nämndens bord i förra veckan.

Faktum är också att borgarna vid sammanträdet krumbuktade sig och hävdade att de inte bestämt sig för att ge parkmark till Seniorgården, att de bara ville *pröva* denna idé. På en direkt fråga från Demokratisk Vänster varför kommunen, och inte byggherren, skulle begära detaljplan var tystnaden från de borgerliga närmast öronbedövande.

De rödgröna: bygg på parkeringen!

De rödgröna – S, V, MP och DV – framhöll att det visst behövdes bostäder, inklusive seniorbostäder, men att man för den skulle inte behöva stjäla mark från skolbarnen och krympa parken. De rödgröna sa nej till borgarnas förslag, och menade att man i stället skulle bygga på parkeringsplatsen. Men se *det* ville borgarna inte gå med på. Vilket visar att det är läget i parken och önskan att gå Seniorgården tillhanda, inte behovet av bostäder i sig, som styr borgarnas enhälliga ja till att ta fram detaljplan åt Seniorgården.

Ulf N

Borgareparken utgör stadsdelspark i östra delen av stadsdelen Norra fäladen. Detta är främst en 1970-talspark som sträcker sig med förgreningar och stråk in mellan bostadsområdena.

Parken erbjuder många olika aktiviteter för de boende i området.

Från [Lunds webb](#)

Stjärneborg på Ven och världsbilden

August Palm som introducerade de socialdemokratiska idéerna i Sverige är en dramatisk huvudperson i svensk historia, socialdemokratisk historia och skånsk historia. När jag såg att Alexandra Coelho Andoril ägnat honom en roman, "Mäster Palm" som lovordades av flera ledande kritiker blev jag omedelbart intresserad.

Men jag var misstänksam/hade fördomar mot Alexandra Coelho Andoril utan att någonsin ha läst något av henne. Så jag gick och lånade "Stjärneborg", hennes bok om Tycho Brahe, astronomen på Ven. Den visade sig intressant, provocerande och medvetandeutvidgande. Så jag presenterar den först. Mäster Palm följer om en vecka.

Tycho Brahe, född i Knutstorp i Skåne 1546, forskare i Köpenhamn, Leipzig, Rostock och Prag, konstruktör av ett unikt observatorium på Ven, genial och uthållig astronom, feodalfurste och bondeplågar, en skrämmande gestalt vars avhuggna näsa ersatts med en guldprotes, visst vore han ämne för en stor och myllrande roman.

Sådan är inte Alexandra Coelhos Andorils "Stjärneborg". På knappt 200 sidor skildrar hon "Tyge" ur de förtrycktas perspektiv och framför allt ur ett kvinnoperspektiv. Han levde tillsammans med dottern till en fattig präst. Hon var för simpel för att det skulle vara möjligt för honom som adelsman att ingå äktenskap med henne. Hon födde flera barn.

Även Tyge skildras som ett offer för det samhällssystem han fötts in i. Han var ett monstrum, en alltsedan barndomen förvriden människa, vars goda egenskaper och förmåga till kärlek och medlidande förkvävdes. Men framför allt var han astronom.

Observatoriet på den mörka ön är ett öppet öga mot universum. Där ligger Tyge utan annan optik än sina ögon och spanar ut i universum, mäter och noterar det han ser med hjälp av de instrument han uppfunnit. Han ser natt efter natt, år efter år, hur stjärnhimlen roterar runt hans ständigt vakande öga.

Hans personliga liv var eländigt, han drevs i landsflykt, observatoriet förstördes och han dog en smärtsam död vid 55 års ålder.

Alexandra Coelho Andorils (om hon bara hade ett enklare namn och var mindre elegant) bild är att hans liv, som allas, var fåfängligt. Hans syn på universum var hela tiden föråldrad (han trodde att jorden var universums medelpunkt, det såg han ju varje natt), hans instrument var ofullkomliga och han dog några år innan den holländska optiken satte Galilei i stånd att se att månen var en himlakropp.

Alexandra Coelho Andoril sammanfattar: ”Sju år efter hans död uppfanns den första kikaren som kom att göra hans världssystem, alla hans instrument och observationer för evigt föråldrade.”

Jag använde ordet medvetandeutvidgning. Jag menar mänsklighetens ständigt utvidgade gemensamma medvetande om världen. Tycho Brahe var en av de största aktörerna i sin tids vetenskapliga revolution. När jag hade nått fram till citatet ovan hade författaren utvidgat mitt medvetande så att jag protesterade häftigt mot hennes sammanfattning.

Jag ville påminna henne om att Tycho Brahes observationer av planeternas rörelser studerades av Kepler, som framför allt var matematiker, och att Kepler med hjälp av dem räknade fram planeternas elliptiska banor runt solen (de irriterade honom mycket eftersom han som trogen anhängare av Kopernikus ansåg att de borde vara runda). Detta gav i sin tur Newton möjlighet att upptäcka den allmänna gravitationen och i detalj beskriva solsystemet. Långt senare byggde Einstein vidare med relativitetsteorin.

Alla bidrog de till vår världsuppfattning. Tycho Brahe trodde att jorden var universums centrum, men trots det blev hans observationer en förutsättning för den fortsatta kunskapsutvidgningen. Kepler trodde att planeterna rörde sig i cirklar men Tycho Brahes iakttagelser tvingade honom att revidera den föreställningen. Newton trodde att han för all framtid förklarar solsystemets lagar, men Einstein upplöste hans världsbild.

Vetenskapen är alltid kollektiv, aldrig individualistisk, ofta anonym. All patenträtt är grus. Hypoteser är alltid felaktiga eller åtminstone ofullständiga, men nödvändiga för forskningen. På det samhälleliga området är Marx en av de största, han formulerar nya perspektiv men är inte ”sann”, hans hypoteser är delar i den samhällsvetenskapliga processen.

Datorerna förmedlar på ögonblicket tankar som förr krävde århundraden för att bli kända.

Alexandra Coelho Andoril producerade tillsammans med sin make nyligen anonymt en underhållningsthriller som lanserats i Sverige och internationellt. Det roar mig att huvudpersonen i den bär namnet Kepler. Kanske har hennes undermedvetna protesterat.

Gunnar StenSSon

Vet politikerna vad de gör?

Förra veckan antog fullmäktige kommunens Mark- och bostadsförsörjningsprogram. Där står det att 130 bostäder får byggas i BUP-området i S:t Lars.

För två år sedan hade de dock accepterat en detaljplan som tillät något fler bostäder, 165 stycken.

Nu tänker Riksbyggen bygga 250 bostäder i BUP-området. Det meddelade de när de presenterade **Källbyängar** för allmänheten i lördags. Det blir 42 bostäder per hektar i stället för 28. Var Riksbyggen 2007 okunniga om hur många bostäder husen rymde? Eller förde de politikerna bakom ljuset?

Skillnaden mellan de 165 bostäder som fullmäktige beviljade och de 250 som Riksbyggen tänker uppföra är 85. Det innebär att fler människor, kanske 300 stycken, och fler bilar, kanske 85, kommer att trängas i området. Miljön utsätts för större slitage. Bortom rimlighetens gräns?

Vet politikerna vad de gör? Är det 130, 165 eller 250 bostäder som gäller? Det ser ut som om fastighetsbolagen och vissa kommunpolitiker ökar exploateringsgraden bakom ryggen på både sina kollegor och allmänheten.

Klostergårdens byalag ser gärna att det byggs i området. Det uttalade byalaget så snart det blev klart att BUP-kliniken skulle rivas. Byalaget ville att den skulle ersättas med bostäder samtidigt som det slutna området innanför vallarna skulle öppnas för allmänheten. Byalaget såg förutsättningar för ett fantastiskt boende. Tankarna fick stöd av en namninsamling med 1000 undertecknare.

Byggnadsnämndens detaljplan innebär att pilevallarna schaktas bort, fyravåningshus skymmer sikten för befintlig bebyggelse och brukshund-klubbens öppna fält bebyggs.

De oskyddade nya husen utsätts för höstens och vinterns blåst och drivande regn. Det grå vatten som regelmässigt fyller Höjeå-dalen slickar entrén till det yttersta huset.

Alla förlorar. De som flyttar in, deras grannar och lundaborna.

Byalaget har under många år framfört dessa synpunkter till politikerna. Nu är förhoppningen att Riksbyggen lyssnar och genomför de begränsningar i planen som utgör skillnaden mellan ett fantastiskt boende och en kal, vindpinad förort.

Gunnar Stensson

Transfer

Grr. Jag måste få erkänna att jag blev glad åt den senaste politiska transfern. Jag tänker förstås på Stellan Bojeruds övergång från M till SD. Jag stötte första gången på honom någon gång på 1970-talet när han var redaktör för Svenska Järnvägsklubbens tidning Tåg – klubbens ordförande den gången var förresten Urban Thiel, som av Bratt & Guillou avslöjade som en av de högsta cheferna i IB. Senare förmedlade Bojerud en fin artikel till årsboken Spår som jag är med och redigerar. Nu säger han att han ska hjälpa till att utveckla Sverigedemokraternas försvarspolitik och det stämmer nog, men han kommer säkert att lägga sej i tågpolitiken också, och det blir en viktig förstärkning till Mp och V och alla andra som till exempel vill bygga höghastighetsbanor. Bojerud och tågmästare Ohly är förstås politiska fiender men privat borde de kunna föra avspända samtal om ERTMS och andra tångangelägenheter i tiden.

Lucifer: Glad är nog inte rätt ord. Tankfull kanske. Jag tillhör dem som länge har uppskattat Bojerud, framför allt som militärhistoriker med såvitt jag minns starka bidrag till historien om Krimkrigets avläggare i Östersjön på 1850-talet och en utmärkt beskrivning av Norgefälttåget 1940. Senast läste jag hans nya bok som handlade om Enbomsaffären, den skandalösa rättegången på 50-talet där kalla krigare på DN hetsade mot kommunister och spionåklagaren Ryhninger fick ett stort antal människor dömda på grundval av Enboms fantasier. Jag uppfattar Bojerud som en egensinnig, självständig och hederlig person. Men nu har hans politiska omdöme sviktat.

G: Visst, det är inte felfritt. Han har till exempel talat väl om förre försvarsministern Mikael Odenberg, som mest bör bli hågkommen för att han ville få riksdagen att betala hans vidlyftiga taxiresor mellan Helgeandsholmen och bostaden på Östermalm, som ofta tog vägen om nån av de bättre krogarna. Det var åtskilliga såna resor att döma av Odenbergs ansiktskulör – det har faktiskt blivit bättre för oss i den stora allmänheten att hålla koll på våra förtroendevalda sen teve och dagstidningar började köra med färg. Hans efterträdare Sten Tolgfors talar visserligen samma fula dialekt som Jan Björklund, men han och Anders Borg har i alla fall lyckats få hejd på en del av militärens miljardrullning. Jag har förstått av diverse Luciferkrönikor att du inte är helt tillfreds med den svenska försvarspolitiken, men här blev det i alla fall lite av ett trendbrott. Internt i Moderaterna måste det ha varit mer omvälvande än omfattandet av arbetsrätten.

L: De senaste 20 årens försvarspolitik är en skandal utan like. Efter murens fall fortsatte man att pumpa ut pengar till försvarsmakten på ett sätt som ingen annan europeisk stat gjorde. Samtidigt skar man ner på det faktiska försvaret som en gång kunde mobilisera 600 000 man. En betydande del av pengarna har gått åt till att spränga bergrum och befästningar och elda upp uniformer och utrustning. Det är klart, en del såldes väl utomlands till lycka för en del krigsprofitörer och annat gick till balterna i en utsträckning som jag inte tror blivit helt klarlagd. Framför allt har man ägnat sig åt en grotesk kapitalförstörelse. Det svenska försvarets huvuduppgift är att verka internationellt har det förklarats. För ett halvår sen beslöt man ställa upp ett dussin stridsvagnar i ett garage på Gotland, varvid försvarsministern tog till brösttoner och börja prata om Georgien.

Att lyssna på Tolgfors är inte till att stå ut med, men det beror mindre på dialekten än på hans insmickrande argumentation och totala falskhet. Hade vi haft försvarspolitiker värda sina arvoden i de andra partierna skulle de ha vägrat att sitta i samma rum. Alltså, jag menar inte att kriget står för dörren och den här hetsen mot Ryssland efter Georgien är sanslös. Men Sverige bör inte vara ett militärt vakuum och vi bör tänka på oss själva. Det hedrar Bojerud att han inte tycker att Sverige skulle vara med och föra USA:s krig i Afghanistan. Sverige bör ta till vara sina egna intressen, det gör ingen annan. Pinsamt att det ska behövas avhopp till Sverigedemokraterna för att det ska sägas.

G: Uttrycket ”militärt vakuum” har använts lite för ofta i historien för att jag ska känna mej bekväm med det. Allvarligt talat är jag orolig för den legitimering av SD som Bojeruds anslutning innebär, fast du och jag har redan tidigare varnat mot förenklade demoniseringar av det partiet. Vi får vänja oss vid att bemöta dem på en rad olika sakområden.

L: Precis, men det sker ju inte nu. De avfärdas ju bara som rasister. De är ett parti som pekar på komplexa problem till vilka de erbjuder enkelspåriga reaktionära lösningar. Och vad gäller Bojeruds avhopp så ska det förvisso bli intressant att se hur moderaterna kommer att reagera.

PS. När detta skrivs når oss nyheten att arméns fältbageri från T4 ska läggas ner, det sista av tidigare 40. Alla vi som har smakat deras nybakta wienerbröd, t.ex. vid någon av försvarsmanifestationerna i Lundgård, kan inte se det annat än som en tragisk förlust.

Nolltimme uti Lundåkra sjöstad?

Befogat att Lomma byggs ut samt moderniseras och arkitektoniskt håller hittillsvarande nybyggnation bra klass, om än lite anonym samt konservativt utformad eller planerad. Invändningarna är okänsliga anknytningen till strandzonen samt att befintliga kulturmiljön vid gamla järnvägsbron helt raderats, ävensom folkliga campingarrangemangen norrut. Socio-historiska kopplingen till forna fabriks- och fiske- jämte sommartid badorten, nåt uppenbart ej

värderas - eller helst gömmas undan? Och med en makroekonomi i gungning vet ingen stort anlagda förnyelseprojektets framtid

Omdaning av aktuell omfattning nåt egentligen borde underläggas regional planering. Och andra stora invändningen kring infrastrukturen, även den en klar Skånefråga. Nya Lomma ett utpräglat sovsamhälle och rätt skandalöst att Light Railbanor till Lund och Malmö inte ordnats redan. Att ett koppel självcenterade villaägare vid Habo Ljung ska kunna diktera övergripande fysiska planeringen visar på maktrealiteterna inom Reinfeldts resp. Thomas Håkanssons politiska räjonger. En gång var landsvägen till Lund väl infogad i landskapet och lagom trafikerad. Idag med starkt ökade bilpendlingen en motbjudande, överbred transportapparat med autovärn, stålvajrar och allsköns märkliga påfarter, längs sträckningen. En chockmässig inskränkning av privatbilismen en nåd att stilla bedja om vid Lomma - som överallt annars.

Nå, sociala överskiktet eller som i Lommas fall en klätterglad medelklass med vissa manér, ska ju rymmas varstans! Men en stor kultur- och miljöförlust för landet att alltmer rotlösa och starkt konventionspräglade Svenssonmaterialismen efterhand tycks tagit kommandot, under partier som förväxlar demokrati med undfallande idiotvälde. Så har vi kommunala självstyrets växtglada småpåvar i stadsperiferierna av alltmer febrigt urbansjuka Sverige där dock Håkanssons kamp för ett omlands spårvagnsnät, till all heder noteras. neoLomma kan modifieras - kräver dock nypor av annat slag än urspårade folkstyrets.

JL

Hur man skapar ett stort vänsterparti

Hur kan ett vänsterparti vinna framgång? Jag tänker referera en artikel i danska Information (22/9) som handlar om det. Artikeln bygger i sin tur på en *speciale* av Troels Dalgårds och Thomas Brahms vid Roskildeuniversitetet.

Det förhåller sig så att inget danskt parti har varit så framgångsrikt som vänsterpartiets systerparti SF, Socialistisk Folkeparti, under senare år. Den borgerliga danska regeringens dagar är med all sannolikhet räknade och SF: siffror ligger i dag på ca 20 procent. Hur har det gått till? Jo, därför att man har tillämpat moderna ledningsprinciper.

Klara mål

Man satte upp tre mål:

- 1) att all kritik av den borgerliga regeringen skulle följas upp med konkreta egna förslag
- 2) att partiet skulle söka vinna inflytande på alla ställen där det är möjligt
- 3) att partiet skulle försöka få fler väljare och att man i högre grad var beredd att ingå kompromisser för att nå detta.

Samtidigt ville man göra upp med tre myter man trodde det fanns om partiet: Att det var slappt på rättsområdet (kriminalitet etc), att partiet hade en oansvarig ekonomisk politik och att partiet hade en positiv hållning till de mest fundamentalistiska och antidemokratiska invandrarna. Det hela har tagit sig uttryck i en hårdare retorik (t.ex. ett uppmärksammat uttalande av ledaren Villy Søvnald om en fundamentalist) och att alla förslag numera kollas av SF:s ekonomer så att de ekonomiskt hänger samman.

Partikulturen

Den inre partikulturen har förändrats från att vara präglad av oenighet till en mera gemensamhetspräglad kultur där mindre oenigheter sätts åt sidan till förmån för samarbete mot överordnade mål. Resultatet har blivit en tydlig toppstyrning och en skarp politisk profil,

personifierad av Villy Søvndal. Det anses ha underlättats av att man har många nya på ledande poster, personer som är lojala med ledningen.

SF har också börjat använda sig av fokusgrupper för att se om partiets budskap uppfattas på det sätt som är meningen. Man fokuserar på några få utvalda frågor som upprepas. Man anser att det var nödvändigt med en sådan prioritering där man står fast vid ett fåtal lätt igenkännbara budskap. Samtidigt: man ser det som en utmaning att behålla de delar av partiet som tycker att man sviker grundläggande principer och ändå signalera att man är beredd på kompromisser.

Alltså, det handlar om att behålla legitimiteten och trovärdigheten trots den ökade pragmatismen (en del skulle säga opportunismen). En svår balansgång där Søvndal inte alltid har lyckats. Men de överväldigande framgångarna beror på att SF har sysselsatt sig med frågor som: vad vill vi, vad är vår kultur och hur uppfattar man oss. Banalt, javisst, men grunden för framgång. Det viktigaste, slutar Information, är kanske att saker och ting: politik, uttalanden, ställningstaganden, företrädare hänger ihop. Om det uppstår problem i det avseendet måste de behandlas och användas som utgångspunkter för utveckling.

Vad kan vi lära?

Ja, vänsterpartiet i Sverige skulle förvisso behöva ett metodiskt arbete för att vinna framgång. Sverige och världskapitalismen genomgår sin allvarligaste kris på 70 år medan våra opinionssiffror sjunker eller ligger stilla. Och vi kanske inte ska behöva lära oss av Norge utan också av Danmark även om det ligger långt bort från Stockholms horisont. SF:s recept kan tyckas ligga lite för mycket åt marknadsförings- och managementhållet. Jovisst, det tycker nog också en del gamla SF:are och drar sig åt den mer traditionella Enhetslistan. Den avgörande frågan är dock om man vill vara med och vinna val. Det vill man ju, men inte till varje pris. Jag ser nog nya V:s beredhet att ge upp utträdet ur EU som ett steg i den här riktningen och finner det förnuftigt. Men skulle man börja tala om att det är bra med trupper i Afghanistan eller flirta med NATO skulle jag bli upprörd. Men mera praktiskt: nog borde vi inom Vänsterpartiet kunna lära oss leva med vissa åsiktsskillnader och koncentrera oss på det vi har gemensamt. Vi har skrämt iväg en massa människor på ett dumt sätt, senast här i Lund, med Demokratisk Vänster som resultat. Det borde inte behöva vara så.

Sten Henriksson

Sankt Lars – en beröringspunkt

Citat ur ”Vems islam” av Mohammad Fazlhashemi, sidan 244. ”Sufismen har sedan början av 1900-talet varit tillgänglig för svensk publik. Den i särklass störste förmedlaren av sufisk poesi i svensk spåkdirakt var var Erik Hermelin (1860-1944). Genom sina omfattande översättningar av persisk sufipoesi bidrog han till att göra detta till en del av det svenska kulturarvet. Litteraturvetaren Ingemar Algulin understryker att få västlännder, om ens något, haft tillgång till den persiska lyrikens och sufipoesins skatter. Som Sverige genom Hermelins tolkningar. Hans främsta insats var, som Carl-Göran Ekerwald uttrycker det, att han lät den muslimska mystiken likt en underjordisk ström flyta in i den svenska kulturen. Under sina år på mentalsjukhuset S:t Lars i Lund översatte Hermelin tio tusen sidor persiskt poesi i trettiosex arbeten.”

Också en medvetandeutvidgning.

Citerat av *Gunnar Stensson*

Lund näst bästa skolkommun, men...

Svenska elever presterar sämre idag jämfört med 1990. De trivs sämre. Kunskapen sjunker samtidigt som betygen höjs till fiktiva nivåer. Varför?

Skolverket presenterar svaret i rapporten ”Vad påverkar resultatet i svensk grundskola?”. Den bygger på en mängd forskning om samhällsförändringar, reformer, resurser och arbetet i skolorna de senaste 15 åren.

Försämringens orsaker sammanfattas i fyra ord: segregering, decentralisering, differentiering och individualisering.

Hur har Lunds skolor försämrats?

Segregering.

Grundskoleförordningen bygger på integration. Oavsett kön, samhällsklass, nationalitet, religion, stadsdel eller bostadsort ska elever få en likvärdig undervisning och undervisas tillsammans.

Det fria skolvalet och de fristående skolorna ledde till segregation. Elever med likartad bakgrund samlades i samma skolor. Följden är att resultatskillnader mellan skolor och elevgrupper ökat. Föräldrarnas utbildningsnivå har fått större betydelse.

Segregeringen har varit negativ för kunskapsutvecklingen. Kamrateffekter som är viktiga för i synnerhet lågpresterande elever förloras och lärarnas förväntningar på elevers prestationer får större betydelse.

I Lund var särskilt folkpartiet pådrivande för etablerandet av friskolor både på grundskole- och gymnasienivå.

De borgerliga partierna drev tillsammans igenom att fritt val ersatte närhetsprincipen beträffande Lunds fyra gymnasieskolor. Det ledde omedelbart till att Vipans som ligger utanför centrum förlorade, när eleverna fick välja skola i stället för att enligt närhetsprincipen gå i närmaste gymnasium. De svagaste eleverna hamnade på Vipans. Nu är segregationen fullständigt genomförd mellan Vipans yrkesprogram och övriga gymnasieskolors teoretiska program.

Det fria valet innebär samtidigt att Lunds fyra kommunala gymnasier blivit attraktiva för elever på Skånes landsbygd. Lund har nytta av det, men för många andra gymnasier är effekten förödande nu när 90-talsdepressionens små elevkullar nått gymnasieåldern.

En annan effekt av det fria valet kan bli att Lunds svagaste elever konkurreras ut från den närbelägna skola där de borde gått och tvingas resa till gymnasier på annan ort.

Det nuvarande borgerliga styret i Lund har ytterligare drivit på segregationen. Lars Hansson (FP) sa uttryckligen i skoldebatterna härom året att skolpengen gynnade friskolorna på bekostnad av kommunens skolor i Lunds stad.

Skapandet av elitklasser på gymnasiet verkar i samma riktning.

De borgerliga skolpolitikerna slog sönder ett väl fungerande system för modersmålsundervisning, vilket ledde till kaos och till att den viktiga modersmålsundervisningen fick mindre resurser och tusentals invandrarelever fick färre lektioner, i regel en fyrtiominuterslektion i veckan.

Också lärarna segregeras. De med bäst meriter hamnar i de ”bästa” skolorna. Förr kunde en duktig lärare söka sig till en skola med dåliga förutsättningar och vara stolt över att nå goda resultat där. Nu känner många att de hamnat där för att de har sämre kompetens.

Decentralisering

Den centraliserade svenska skola som existerade före kommunaliseringen var en av världens absolut bästa. När den avreglerades och kommunaliserades sjönk kvaliteten snabbt.

Huvudansvariga är Göran Persson och Socialdemokratiska partiet. VPK övertalades att ansluta sig och därigenom skapa majoritet i riksdagen för reformen.

Systemet med kommundelsnämnder i Lund drev decentraliseringen ett steg längre och kunde ha fått skadliga effekter i en stad med mer segregerat boende och med mindre beredskap att rikta resurserna till de områden där de behövdes.

Effekten blev mindre destruktiv än på andra håll också på grund av föräldrars och lärares höga utbildningsnivå i Lund och kommunens möjlighet och vilja att satsa relativt stora resurser på skolan.

Även i Lund underskattar man nu de behov som orsakas av socioekonomiska faktorer. Det skolpengssystem som infördes avhände politikerna möjligheten att tilldela skolor med särskilda behov extraresurser, fränsett ett litet schematiskt utdelat tillskott enligt vissa kriterier. Det är mera rättvist att alla skolor får lika mycket, sa Lars Hansson. Skolpengssystemet drabbade t ex Vikingaskolan och Klostergårdsskolan.

Differentiering

Huvudprincipen i grundskoleförordningen är att grundskolan ska organiseras integrerat. Utvecklingen har gått i motsatt riktning. Det har blivit allt vanligare med särskilda undervisningsgrupper för elever i behov av stöd. Elever delas in i olika grupper efter kunskapsnivå. För lågpresterande elever är det stigmatiserande och kan påverka självkänsla och motivation. I segregerade grupper påverkas resultaten av kamrateffekter, positiva eller negativa, och av lärarnas förväntningar.

Elitklasserna i historia och matematik driver utvecklingen i Lund i segregrande riktning, samtidigt som de praktiska programmen koncentrerats till Vipan.

Det märkliga är att satsningar på elitklasser varken i Sverige eller i andra länder har lett till att fler elever med toppkunskaper utexamineras.

Däremot har en galopperande betygsinflation, konsekvensen av bristen på betygskriterier och av att lärare tjänar på att sätta höga betyg, totalt undergrävt betygets värde.

Individualisering

Individualisering skulle uppnås genom att nya läroplaner och kursplaner gjordes friare än tidigare. Lärarna uppmanades att utforma undervisningen efter elevernas förutsättningar och behov. Men de blev snarare en sorts coacher som stod till tjänst med råd vid allehanda grupparbeten. Den sortens individualisering påverkar elevernas resultat negativt.

Lärlarlett undervisning blev alltmer sällsynt. Stödet hemifrån blev avgörande för hur eleven lyckades i skolan.

Här förtjänar det att påpekas att lärarna spjånade emot i det längsta, först genom att motsätta sig kommunaliseringen och senare genom att mot alla odds anstränga sig att ge en lärlarlett undervisning som nådde alla. Detta skedde i särskilt hög grad i Lund med dess stora antal duktiga lärare.

Likvärdighet förlorad

Effekten av dessa förändringar är att skolan förlorat sin likvärdighet på alla plan. Stödet från hemmet har fått större betydelse för elevernas möjligheter att nå bra resultat eftersom skolan förlorat mycket av sin förmåga att kompensera för elevers sociala bakgrund och olika förutsättningar.

Det tragiska är att stora grupper i samhället genom denna utveckling motiverats att försvara nyvunna utbildningsprivilegier och motsätta sig rättvisereformer, samtidigt som ett utbildningsproletariat skapats med alla de destruktiva effekter en sådan social klyvnad medför. I själva verket är Lärarförbundets rankinglista där ett fåtal rika kommuner ständigt placerar sig i toppen ännu ett symptom på den förlorade likvärdighet som kommunaliseringen ledde till.

Gunnar Stensson

Lunds Naturskyddsförenings svar på utredningen ”Möjligheter i Lunds stadskärna – utvecklingsförslag”

Kommunens planering för omdaning av stadskärnan rullar vidare. Ändå tycks utredningens förslag inte väcka någon livligare debatt bland lundaborna. DV vill dock fortsätta dra sina strån till debattstacken och publicerar här Lunds Naturskyddsförenings remissvar på utredningen.

Lunds Naturskyddsförening, LNF, anser att Lunds stadskärna är en attraktiv och värdefull tillgång för både lundabor och besökare. Den ska vara lätt tillgänglig för alla människor, på ett sätt som är ekologiskt hållbart.

Utvecklingen av samhället måste i första hand ta hänsyn till den ekologiska hållbarheten. Den är en förutsättning för ekonomisk och social utveckling.

Världens länder ska enas om ett nytt klimatavtal i Köpenhamn i december i år. De utsläppsmål som förväntas bli beslutade då måste beröra trafiken och leda till radikala nedskärningar av utsläppen av växthusgaser redan på ganska kort sikt.

En ordentlig analys av trafik- och miljökonsekvenserna måste ligga till grund för värdering av förslagen. I avsaknad av en sådan analys vill LNF ändå påminna om slutsatserna i Lunds kommuns klimatbasutredning 2008, att biltrafiken i kommunen måste minska väsentligt i omfattning, samtidigt som utsläppen av växthusgaser från varje fordon måste minska. De alternativ i utvecklingsförslaget som beräknas leda till ökad biltrafik kan därför avvisas direkt.

Stadskärnan måste bli *mer* tillgänglig för kollektivtrafikresenärer, inte *mindre* genom att hållplatser och knutpunkter flyttas från stadskärnan till Lunds C. Kollektivtrafiken är i många fall det enda färdmedelsvalet för barn, äldre och rörelsehindrade och för deras skull måste linjenätet vara finmaskigt i stadskärnan, där målpunkterna finns. Det är naturligtvis fullt möjligt att ställa krav på tystgående bussar, åtminstone stadsbussarna. Bussen som transportmedel i centrum har den fördelen att den inte stannar länge. Den kör igenom området och ut igen, till skillnad från bilen som ska parkeras och kräver stort utrymme. Om personbilarna försvinner från centrum ökar framkomligheten och inte minst säkerheten för alla andra trafikanter.

LNF anser att stadsbussarna ska finnas kvar i huvudsak i oförändrad omfattning (alternativ A), men vi tar inte ställning till exakt vilka gator som ska trafikeras. Några vägande skäl för motståndet mot Botulfsplatsen som knutpunkt för stadsbussarna har vi svårt att finna.

Vi inser att busstrafiken på Klostergatan är problematisk, men risken är att man skapar fler problem än de som löses genom att göra Klostergatan till gågata. Trafikbelastningen ökar då på andra ställen och restiderna för bussresenärerna blir längre. Vi saknar fortfarande förslag till hur alla leveranser till butiker och restauranger ska komma fram på ett smidigt sätt. De största och mest bullrande lastbilarna borde hållas utanför stadskärnans trånga gator.

För regionbussarna kan en lösning i huvudsak enligt alternativ B vara en godtagbar kompromiss, så att de mest centrala stråken får en avlastning.

Förslagets alternativ C kan således helt avfärdas medan en kombination av alternativen A och B skulle vara möjlig att bearbeta vidare.

För övrigt finner vi det besynnerligt att begreppen ”utveckling” och ”förädling” av stadskärnan likställs med en ständigt ökande kommers. Förslagets definition av det mest attraktiva läget är att det ofta innehåller starka kedjeföretag med kända varumärken, dvs. det ska se precis likadant ut som i de flesta andra städer. Är det så lundaborna vill ha det? LNF vill för sin del värna om Lunds särskilda atmosfär med småskalighet, torghandel, levande kultur, och gröna oaser för vila i vimlet.

LNF anser att

- kollektivtrafiken är en självklar del av lösningen för att vidmakthålla en attraktiv stadskärna;

- privatbilar hindrar andra trafikanter i orimlig grad och i görligaste mån ska hållas utanför

centrum;

- hur det ska gå till att ytterligare belasta Clemenstorget med bil- och busstrafik samtidigt som "förutsättningarna för handel, mötesplatser och restaurang förbättras runt hela torget" (alt. B och C) vill vi se redovisat innan vi kan ha synpunkter på det;

- även Västra Stationstorget är en resurs när området vid Lund C ska ta emot fler aktiviteter och människor;

- utvecklingen av handeln i Lunds centrum i hög grad är beroende av med vilken välvilja kommunen har sett och ser på etablering av köpcentrum i perifera lägen.

För styrelsen i Lunds Naturskyddsförening, Margit Anderberg, ordförande